

YAMESA

Wimaamala

1 ¹Tau Yamesa, Yaubada ma ata Guyau Yesu Keliso hai tu bagibagi. A talahiyougogemi taumi u lawa gogata Isalaela a guguni magouna 12 uyahinei o nae po o ihewahewa tupo atapuhi uyahihi.

Hanapu a Witumaganana

²Walewalehiu, houga witai po wiyuwa uyahihi ona kaoha labatana ³babana ta hanapugeya naka ata witumagana ludadanahi, uyahinei ta towolo momota. ⁴Houga magomagouna ona towolo momota a sigana ona winugomagula imahi ma Yaubada a bagibagi atapuhi emoemotami. ⁵Ma apo taumi iyawoi ega nugonugomi hina gunagadagadalihi, yaka Yaubada uyahina ona lupali po ina welemi, babana tauna ginouli magomagouhi i gutahi lawa ataputa uyahita po ata lupali ega ita lauhinigaligaliyehi. ⁶A witumaganami ona laupali, ma ega a nugoluwaluwagami. Tauhi a nugoluwaluwagahi ma he laupali, galenahi mei guletutu togowa e yoyogehi. ⁷Tauhi tu lunugoluwaluwaga apega dewadewa gehouna hina tuhagaya Guyau uyahinei ⁸babana hai dewa atapuna i lugeleteya tauhi tu wineneyabayababa.

Wasawasa ma Dayadayabu

⁹Apo walehita gehouna ina widowadayabu yaka ina kaoha babana Yaubada amaka i houna geleteya. ¹⁰Tu wigapola ina kaoha, babana Yaubada amaka i houna hopuneya po lawana i wigalenaya a gapolahi mei wihiya belahi apo hina kokodila. ¹¹A houga ega ita dao babana kabudala apo ina lalani po belana ina kokodila po ina peu ma a didigana ina kokoe. Tu wigapola galenana naka pite, a gapola e ibagibagihi ma apega ina meidaodao.

Apapoe a ludadana

¹²Apo tauta witai u hinena ta towolo momota yaka ta kaoha, babana ata meiha dewadewana Yaubada uyahinei apo ta tutuhagaya naka

luyagohana unuhauna dewadewana tu kadidili lawahi Yaubada ina welehi. Geka Yaubada a paliwitumagana uyahita apo ta luhogaleya yaka.

¹³Ma apo tam iyai apapoe a ludadana una tuhagaya yaka ega una inugonugotuhu powa po una pa, 'Yaubada i ludadaniu'. Ega emoemotana Yaubada lawa ina ludadani, babana Yaubada dewa apapoena ega kikina ita luhogaleya. ¹⁴Tauta ata luhogala apapoena e teinita, ¹⁵po dewa apapoena e wawala po dewana e lata po hilage uyahita e gelegeleta.

^{16,17}Walewalehiu, ega ona weluwelupowa. Yaubada yayata i wiwawali po ani'mbenena dewadewahi atapuhi uyahinei he nenei, po a mae apega ina buinihi galenana emosi hota. ¹⁸A baha dumadumalunei i gunita babana a luhogala ipa wawala wouna ina dewaya yaka tauta a wiwawala tahatahayata.

Nonola ma bagibagi

¹⁹Walewalehiu, a paliwelemi po ona inugonugotuhu, lawa hai wibaabani ona nonola imahiyehi ma ega ona leelehi apo omi uyogigai ina lugeleteya. ²⁰Matababana lawa uyona wogigeina Yaubada a mae dumadumaluna ega ita linanaya. ²¹Yaubada a baha u nugonugomi i ugugohi a nugohopuhopumi ona waya yaka apo luyagohana ona tuhagaya. Uyahinei omi nugogobu po omi dewa apapoehi ona wihinigigiyehi.

²²Ega ona lautanigana hota tamogi bahana ona wiponawogogeya babana apo lutanigana yawa yaka ona koyamena memi. ²³Apo lawa baha ega ina wotagoya, galenana mei hilo i waya po tepana i galeya, ²⁴ma i'mhoe po i nena ma tepana galenana nugona i guluwi. ²⁵Ma inapa Yaubada a mae dewadewana ta galena imahiyeya po ta wotagoya ma ega tana inugoguluwi, yaka apo kaoha palipalihalenana ta wialoni.

²⁶Apo lawa awai ina baha ina pa, 'Tau Yaubada a witumaganana dumaya'. Ma a baha ega ina galena itetehi tunawana i koyamena meya po a witumaganana i wiginouli yabayababa. ²⁷Yaubada Amata witumagana yeuyeuna ma dumadumaluna i lauhogaleya geegekahi, higohigoe ma hiwahiwape hai houga witai uyahihi ta haguhi, ma ega hipuli dewahi ta wootagohi.

Dayadayabu ta luhogalehi

2 ¹Walewalehiu, ata Guyau Yesu Keliso wasawasa gegena ta witumaganeya, uyahinei lawa ega ona gagalena kahahi. ²Apo lawa luwaga hina lui hoi ani'mboina, gehouna tauna tu waigapola po a kaleko hi yeuyu ma a wihiya hi haki. Ma gehouna tauna dayadayabu po a kaleko hi gobu. ³Hai luwagahi ona galehi ma apo tu waigapola ona luhogaleya ma ona baha ona pa, 'Geka ani mae dewadewana uyahina una tugula'. Ma dayadayabu iyowai apo ina towotowolo bo hoi hipuli ina

tugula. ⁴Geka dewana ega ita haki babana omi nugotuhu hi apapoe po omi wikaha ega ita dumalu.

⁵Walewalehiu, ona lutanigana! Yaubada a winagana tu dayadayabu hipuli geka uyahihi apo hai witumagana ina lata po hina wiwasawasa houga he nenei anani taniwaga uyahina hai witumagana binei, mei i palipaliwitumagana uyahita apo ta luhogaleya yaka. ⁶Yaubada tu dayadayabu i winaganihi ma taumi ega kikina ota wiyateyatehi. Ona nugotuhuya tu waigapola hai dewa, tauhi houga magomagouna taniwaga witewiteihi uyahihiyei he laigenogenomi, po luhetala hougahe uyahihi he laibahibahimi. ⁷Yesu Keliso gowana dewadewana o igoweya he palipalidibodibogi.

⁸Ma ata Guyau a lugagayo banei dumana i baheya a Buka uyahina i pa, 'Lawa u liyaliyam he memae, una luhogalehi po mei tam e lauhogalena mem'. Naka dewa dumadumaluna. ⁹Inapa lawa ta gagalena kahahi, naka apapoe babana Yaubada a lugagayo ta tutulagonihi, yaka apo gouna ta waya. ¹⁰Apo lugagayo emosi hota ta tulagoni yaka lugagayo atapuna amaka ta tulagoni. ¹¹Yaubadana emotana i baheya i pa, 'Ega ona matamatamaga', tauna i baha meme i pa, 'Ega lawa on'amunugo'. Apo ega ona matamaga, ma tamogi lawa on'amunugo yaka naka amaka Yaubada a lugagayo o tulagoni.

¹²Yaubada ega ita palihaleta ipa lugagayo dewahi ta wotagohi. Uyahinei ata wibaabani po ata bagibagi ta woimahi anai palihalenata, po lawa ta launugotootogehi. ¹³Apo lawa ega ta launugotootogehi yaka Yaubada a houga luhetala uyahina apega ina lunugotootogogeta. Ma tu lunugotootogo lawana luhetala iyetana uyahina apega ina matouta.

Witumagana a bagibagina

¹⁴Walewalehiu, ega a dumalu gehouna, apo lawa ina baha ina pa, 'Tau a witumagana', ma ega ina ihaguhagu, a witumaganana apo ina wiginouli yabayababa po apega ina luyagohana. ¹⁵Apo walehita bo nouta ta galeya, ma ega a kaleko po ega a yam, ¹⁶ma ta baha nae uyahina tana pa, 'Yaubada ina melabenim po hinim ina wipoya ma koibam ina hogoya a galena itete uyahinei', ma tulatana hagu ega ta weleya ata bahana ega anona. ¹⁷Uyahinei apo ta witumagana ma ega tana ihaguhagu ata witumaganana hilahilagena.

¹⁸Apo tulata gehouna ina baha uyahita ina pa, 'Tau a witumagana'.

Tulatana a baha ta wimiheya tana pa, 'Tau tu wihaguhagu, po u wihaguhagu uyahinei u witumagana a woogeleteya ma tam iyowai apo om witumagana galenana ina lugeleteya'. ¹⁹Tam tu witumagana po u baheya u pa, 'Yaubada emosi hota e memae', naka baha dumana ma tamogi alugo apapoehi gasi hi witumaganeya, yaka hi matouta po hi taatawa.

²⁰Tam buuwa! Ega uta hanapugeya, apo om witumagana tunawana ma ega om wihaguhagu yaka om witumaganana ginouli yabayababa.

²¹Gogata Abelaham a bagibagi binei Yaubada i galena idumaluya babana natuna Isaka ipa ina witalaguyabeya. ²²Abelaham Yaubada i witumaganeya uyahinei a baha i wiponawogogeya. Yaka a witumaganana a bagibagi uyahinei i wogeleteya. ²³Yaubada a Buka gilumana i baheya i pa, 'Abelaham Yaubada i witumaganeya po a witumagana uyahinei, Yaubada i galena idumaluya', po i baheya i pa, 'Yaubada tulana'. ²⁴Yaka ta hanapugena dumaya ata bagibagi uyahinei apo Yaubada ina galena idumaluta ma ega ita witumagana tunawana uyahinei.

²⁵Naka pitenana Lehaba tu matamaga wawinena ma Yosua a tu wiluluwona luwaga i haguhi po tahaya gehounei hi nae. A wihaguhagu binei Yaubada i galena idumaluya. ²⁶Apo inapa hini u hinena ega yautu lawana naka hilahilagena. Naka pitenana tu witumagana apo ega ina wobagibagi lawana a witumagana hilahilagena.

Menata a dewa

3 ¹Walewalehiu, ega ita dewadewa ipa atapumi wiatatiyana luhogalana uyahimi ina lalata. Meka po apo tauyai taniwaga tu wiatatiyanena Yaubada a lugagayo to tulagoni yaka apo ina wigou dumiyai. ²Magomagouta apapoe uyahina ta pipeu, ma apo lawa awai ega gamonei baha apapoena ina geleta yaka, tauna lawa woyeuweuna yaka apega hinina ina wibagibagi powaya.

³Gamogamo gowana hosi ta nugotuhuya, apo gulawa u gamona ta houni ma ata luhogala ipa meka ina nae naka guluwana uyahinei apo ta yabiyabiyeya. ⁴Wam baneina ta nugotuhuya, tauna houga dewadewana bo houga wowoli e bulibulili, ma yabiyabi ginouli habuluna ma emoemotana apo tu luyabiyabi a nugotuhu ina wotagoya. ⁵Menata naka pitenana, naka ginouli habulu dumana ma tamogi baha gegae apo ina baheya. Ma mayau ebalana naka ginouli habuluna ma tamogi pitapita baneina ina alahi. ⁶Mena ginouli apapoe dumana hini atapuna u hinena po a dewa mei mayau ebebalana, tauna ginouli magomagouhi e iapapoenihi. Tauna ata luyagohana tu wiapapoena po hinita atapuna tu apuna, babana Tomodulele menata e laiebali.

⁷Yaubada a wiwawala magomagouhi lawa emoemotata ta woimalagamihhi, hipuli gamogamohi woyahiyahihi atapuhi po kiu atapuhi, po iyana. ⁸Ma lawa menata ega emoemotata po ta woimalagami, babana baha wigola menata i lihogoya.

⁹Gamota uyahinei Amata po ata Guyau ta maamali, ma gamotana uyahinei tulata ta iapapoeya, tauna galenana mei Yaubada, yaka Yaubadana ta iapapoeya. ¹⁰Walewalehiu, gamota emosi hota ma uyahinei baha wotalagaena po baha apapoena he gelegeleta, naka ega

ita dewadewa. ¹¹Goila huhulana a kamna apega ina buiya po houga gehouna ina dagiha, ma houga gehouna ina wigola. ¹²Walewalehiu, goila waigolana apega ina buiya po ina wigoila hota. Mei gasi mayau ugohi kamnahi apega hina buinihi. Mayau galenana mei mabewa, ugon apega piyowi ina houni, ma piyowi ugon apega mabewa uyahina ina houni.

Yaubada a hanapu Tu hanapugena

¹³Apo u hayami lawa awai tu hanahanapu, yaka a hanapuna ina wogeteya a mae dewadewana uyahinei, po ina bagibagi anai nugohopuhopuna. ¹⁴Apo u nugonugomi omgenagenalili po nugotuhu meme hina memae yaka naka apapoe. Uyahinei ega ona koyakoyamena memi po ona pa, ‘Tauyai tu hanahanapu’. ¹⁵Geka nugotuhuhu ega yadei hita hopu mai; tauhi hipuligei hi nei. Ega Yaubada ita woogeletehi ma Tomodulele e woogeletehi. ¹⁶Apo lawa hina yamgenagenalili ma hina nugonugotuhu mehi yaka apo wimemepuputana po dewa apapoehi atapuhi hina geleta.

¹⁷Hanapu yadei i hopuhopu mai geka pitenana a dewa: Lawa tu hanahanapu a dewa hi yeuyeu, ma i lunugotootogo, i nugodewa ma i lunonola imahi, e ihaguhagu po tauna mei mayau dewadewana ugo dewadewahi e ugugogehi. Tauna apega ina luhogala luwaluwaga po lawa ina koyamehi. ¹⁸Tu nugohegoya anai nugodumolahi he laupehi yaka mahula he tutuhagaya naka dewa dumadumaluna.

Hipuli luhogalana

4 ¹Awai binei wimemepuputana po witona he gelegeleta uyahimi? Nugote a baba gegeka, emosi po emosi o lauhogala gowagowada. ²Lawa gehoumi gapola o luhogalana gowagowadehi po ipa ona tamihi yaka tulami o lihilageni ma a gapola o winihi. Ma lawa gehouna a gapola o luhogalehi ma ega emoemotana ipa ona waya yaka witona o iwawali. Ma ginoulihi ega ota tutuhagahi babana Yaubada uyahina ega ota laupali. ³Omi lupalihi anohi ega ota tutuhagahi babana omi lupalihi ega hita dewadewa taumi omi luhogalagei o laupali.

⁴Taumi galenami mei tu matamaga babana hipuli gapolana o luhogaleya, yaka Yaubada o wihinigiyeyea. Inapa iyai hipuli dewana ina itulaneya yaka naka tauna Yaubada a gawiya. ⁵Ona hanapugeya, Yaubada a baha hoi Buka hi gilugilumi ega baha yabayababa ma i pa, Yaubada Alugona uyahita i houni po a luhogala uyahita e memae ipa ta luhogaleya ma ega ipa ta lauhogala damadamana. ⁶Uyahinei Yaubada a hagu i himiliyai uyahita mei a Buka i bahebaheya i pa,

‘Yaubada tu nugogegae uyahihi i guduya,
ma tu nugohopuhopu lawahi i lunugotootogogehi.’

⁷Uyahinei Yaubada uyahina ona palihalena memi, ma houga magomagouna Tomodulele ona ihinigiyeyea po ina lowo halemi. ⁸Ona

nei Yaubada u liyaliyana ma ina nehi uyahimi. Taumi tu apapoe nimami ona ogahi, ma taumi tu lunugoluwaluwaga nugonugomi ona liyeuyehi. ⁹Omi dewa apapoehi ubeihi ona nugodubu po ona tou bahabaha, ma omi maliwa ona buinihi po ona tougehi, ma omi kaoha ona buinihi po ona nugowiyuwa. ¹⁰Ma ona nugohopuhopugena memi Guyau u matana, tauna apo ina houna geletemi.

Ata Lawa ega ta palipaliwiyalutugehi

¹¹Walewalehiu, omi lawa ega ona palipaliwiyalutugehi. Apo iyai walehina ina iyalutugeya yaka naka Yaubada a lugagayo i tulagoni po e idibodiboga babana Yaubada a Buka i pa, lawa ona lauhogalehi. Inapa iyai lugagayo ina palipalidibogi naka lawana tauna tu'mpaliwilawila ma ega tu wiponagogona. ¹²Yaubada tauna lugagayo Tu weleta po tauna Tu libahibahi, tauna emoemotana apo lawa ina luyawahita po ina wiapapoenita. Uyahinei omi lawa ega ona gagalena kahahi.

Ega ta bahabaha gwala yababa

¹³Taumi iyawoi ona nonola imahi, ega a nugogegemi ona ibaabani ona pa, 'Amalai bo hoi malatom apo to nae dobu baneina uyahina po noka hotanana to memae bolima emosi ma i bagibagi to wiwawali po to wiwasawasa'. ¹⁴Ma hoimalatom omi luyagohana galenana ega ota hanapugeya, matababana tauta lawa galenata mei gahu. Gahu houga kuku hotana e lugeleteya ma e yababa meme, hoimalatom binei ega tata hanapugeya. ¹⁵Ma geka pitenana ona ibaabani ona pa, 'Apo Guyau a luhogala inapa to memae yaka bagibagi tapuhi po tapuhi to dewahi'. ¹⁶Ma houga geka a nugogegemi o igwala ega ita dewadewa. ¹⁷Apo lawa awai nugotuhu dewadewana i hanapugeya ma ega ina wotagoya yaka naka tauna tu dewapapoe.

Tu wigapola hai ututu

5 ¹Taumi tu wigapola lawami ona tou imahi babana kikina ma Yaubada apo omi houga nugodubu dumana ina wogeleteya po ona tou bahabaha. ²Omi gapola he budabuda ma omi lului motamota he ananihi. ³Omi kina po omi toea gobugobuhi apo hina paligeletemi, babana ega lawa ota welewelehi uyahinei Yaubada a houga libahibahi uyahina omi gapolahi apo hina buinihi po mei mayau ebebalahi hinimi u hinehi. ⁴Omi tano tu bagibagiyehi ega ota imihena imahiyehi, yaka hai ompili po hai tou yada tu miyena hai Guyau kadikadililina amaka i nonoli. ⁵Geka houkana omi mae hoi hipuli hi haki wahaga houga magomagouna o'mam ma o kaokaoha babana o sinibu imahi, ma houga e nenei apo wiyuwa ona wialoni. ⁶Lawa dumadumaluhi o laibahibahihi ma o ilawihi ma ega emoemotahi po hina luhinidoodola.

Omtaibagibagi ma lupali

⁷Walewalehiu, on'omtaibagibagi Guyau a houga gunawilana binei. Mei tu lupehi hoi tano, houga gomala uyahina i'mtaibagibagi ma a pehi i iototoni polimana ma yawalata gadiwewehi hai houga atuna. ⁸Guyau a houga gunawilana amaka i tuliyaliyani, yaka on'omtaibagibagi mei tu lupehi, ma ona nugomotu.

⁹Walewalehiu, ega ona pilipili memi meka po apo Guyau ina libahibahimi, babana Tu libahibahi hoi mateta e towotowolo kikina ma apo ina nei.

¹⁰Walewalehiu, tu bahapiko odubohi o hanapugehi tauhi Guyau binei hi ituwetuwega po wiyuwa baneihhi hi ialonihhi ma hi'mtaibagibagi po hi towolo kadidili, geka ani galena dewadewana uyahita. ¹¹Tauhi ta bahehi tana pa, 'Tu kaoha diidiga', babana wiyuwa po witai uyahihi hi towolo kadidili. Odubona lawa gowana Yobu noyana amaka o nonoli? Tauna wiyuwa baneina i wialoni ma tamogi i'mtaibagibagi yaka a witai u mulina i kawaidewedeweya. Guyau a luhogala ma a lunugotootogo uyahita hi lata duma.

¹²Walewalehiu, geka ginouli baneina gehouna uyahita ega ta bahabaha gwala gawagawata Amata gowanei, po hipuli ginoulihi gowahiyei. Apo ata nugotuhu moina yaka tana pa, 'Ee', ma ega moinana yaka tana pa, 'Eega'. Yaka naka apegua Yaubada ina libahibahita.

¹³Apo u hayami iyai pilipili ina tuhagaya yaka Yaubada uyahina ina laupali. Ma apo iyai ina kaoha yaka anai lougona Yaubada ina wootalagiyeya. ¹⁴Apo uyahimiyei gehouna ina totogo yaka tu witumagana hai tanitaniwaga ona paliwelehi po Guyau gowanei bunama hina hiwogi u tepana ma binei hina lupali. ¹⁵A witumaganahi hina laupali yaka apo tu totogo Guyau ina luyawahi po ina dewadewa meme. Totogo geka dewa apapoe uyahinei i gelegeleta Yaubada ina paligigili. ¹⁶Omi apapoe uyahimi ona paligeletehi Yaubada tu witumaganena uyahihi po ubeihhi ona lupali po omi luyawata ona tuhagahi. Tu dumalu lawahi hai lupali Yaubada u matana i wipoya po anona e laugeleteya.

¹⁷Tu dumalu gehouna gowana Elaisiya tauna lawa hota mei tauta, ma i laupali kadidili ipa ega gadiwewe ina atatuna yaka a lupalina anona i geleta, po ega gadiwewe ita atatuna bolima tonuga ma tupona. ¹⁸Ma u mulina i lupali meme po gadiwewe yadei i atuna hopu mai po yaniyani magomagouhi hi dewadewa meme.

¹⁹Walewalehiu, apo Yaubada uyahinei lawa gehouna tahaya ina powaya, yaka tulamina ona weluwaya po ona neiyai tahaya dewadewana uyahina. ²⁰Geka ona nugotuhuya, apo lawa awai tahaya ina powaya po alugona ina hilage ma lawa gehouna ina weluwaya po ina haguya yaka naka hilage uyahinei i haloya po a apapoe Yaubada i hamaga halehi.